



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 174/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., P., zastúpeného advokátkou JUDr. I. Ď., M., pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 41 ods. 1, 3 a 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8 CoP/41/2011-86 z 24. mája 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 211/2011 z 15. decembra 2011 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. marca 2012 doručená sťažnosť J. K., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. Ď., M., pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 41 ods. 1, 3 a 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 CoP/41/2011-86 z 24. mája 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 211/2011 z 15. decembra 2011.

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom podaným Okresnému súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) 19. júla 2010 domáhal zníženia výživného na maloletého syna L. (1998) na sumu 76 € a maloletého syna T. (2001) na sumu 66 €. Svoj návrh odôvodnil tým, že od posledného rozsudku okresného súdu č. k. 22 P/209/2009-44 z 28. septembra 2009 (potvrdeného rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co/91/2009-67 z 9. marca 2010) o určení výživného k maloletým deťom sa u neho výrazne zmenili pomery, z ktorých okresný súd pri rozhodovaní vychádzal. Sťažovateľ uviedol, že žije v spoločnej domácnosti s priateľkou, s ktorou má maloletú dcéru M. (2008), a okrem toho si osvojil aj jej maloletú dcéru L. (2004). Všetky jeho deti by mali mať rovnakú životnú úroveň so zohľadnením ich potrieb v závislosti od ich veku.

Okresný súd rozsudkom č. k. 20 P/213/2010-66 z 11. februára 2011 návrh sťažovateľa zamietol, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že porovnaním okolností, z ktorých vychádzal v čase predchádzajúceho rozhodovania, a okolností zistených v čase terajšieho rozhodnutia, nezistil takú zmenu pomerov otca, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného na maloletých synov. Sťažovateľ nepreukázal zhoršenie svojich majetkových pomerov. Došlo síce k zníženiu jeho priemernej mesačnej mzdy o 17 €, avšak znížilo sa jeho úverové zaťaženie o 55 €, pričom výdavky na bývanie a stravu ostali v podstate na rovnakej úrovni. Okresný súd zároveň uviedol, že *„mohol si zvážiť osvojenie dcéry svojej priateľky, dôsledkom čoho je aj strata výživného, ktoré bol jej otec povinný platiť a pribudnutie vyživovacej povinnosti otcovi maloletých. Otec takto konať môže, ale musí si byť vedomý svojej rodičovskej zodpovednosti predovšetkým k svojim vlastným deťom.“*

Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd rozsudkom č. k. 8 CoP/41/2011-86 z 24. mája 2011 rozsudok okresného súdu č. k. 20 P/213/2010-66 z 11. februára 2011

potvrdil. Z relevantnej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že odvolanie sťažovateľa nebolo dôvodné. Okresný súd vykonal dostatočné dokazovanie a skutkový stav zistil úplne a správne, pričom sa v dostatočnej miere vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľa. Sťažovateľ neuviedol žiadne nové okolnosti, na základe ktorých by odvolací súd videl dôvody na zmenu prvostupňového rozhodnutia. Pokiaľ sťažovateľ argumentoval pribudnutím vyživovacej povinnosti osvojením dieťaťa, musel si byť vedomý právnych následkov z toho vyplývajúcich, preto ani odvolací súd na túto skutočnosť nemohol prihliadnuť. Sťažovateľ si môže plniť vyživovaciu povinnosť bez ohrozenia svojich základných životných potrieb.

Dovolanie sťažovateľa najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 211/2011 z 15. decembra 2011 odmietol z dôvodu, že smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému je neprípustné, ako aj z dôvodu, že vady konania v zmysle § 237 písm. a) až f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) nezistil.

Sťažovateľ je toho názoru, že *„bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie a právo, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, keď Najvyšší súd Slovenskej republiky zamietol dovolanie napriek tomu, že už nemal inú možnosť ako sa domáhať ochrany svojich subjektívnych práv. Ďalej... bol porušený aj článok 41 Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko vzhľadom k tomu, že sťažovateľ si osvojil maloletú dcéru svojej priateľky v zmysle ustanovení Zákona o rodine medzi nimi vznikol rovnaký vzťah, aký je medzi rodičmi a deťmi. Súdny v rámci rozhodovania o znížení vyživovacej povinnosti svojimi rozhodnutiami neprihliadli na skutočnosť, že sťažovateľovi vznikla ďalšia vyživovacia povinnosť, a to len preto, že maloletá dcéra nie je vlastným dieťaťom sťažovateľa.“* Napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené jeho základné práva podľa čl. 41 ods. 1, 3 a 4 ústavy a uznesením najvyššieho súdu boli porušené jeho základné práva podľa čl. 41 ods. 1, 3, 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ v petite sťažnosti žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 8 CoP/41/2011-86 z 24. mája 2011 a uznesením najvyššieho súdu

sp. zn. 3 Cdo 211/2011 z 15. decembra 2011 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 41 ods. 1, 3 a 4 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov zrušil a vec im vrátil na ďalšie konanie, a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

## II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Uvedené osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právny zástupcom, advokátom.

Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09).

Všeobecné a osobitné náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom upravujú ustanovenia § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde.

Preskúmaním obsahu sťažnosti ústavný súd dospel k zisteniu, že sťažnosť neobsahuje jasný a zrozumiteľný petit ako východisko pre rozhodnutie ústavného súdu. Petit nezodpovedá odôvodneniu sťažnosti. Slovné a číselné označenie jednotlivých základných práv sťažovateľa sa nezhoduje s ich označením v ústave. Článok 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu ochranu (I. ÚS 22/03). Z obsahu sťažnosti však vôbec nevyplýva, aký aspekt tohto práva sťažovateľ namieta. Sťažovateľ v sťažnosti osobitne nezdôvodnil ani námietku porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ani jednotlivých práv vyplývajúcich z čl. 41 ústavy. Okrem toho sťažovateľ

sťažnosť podal vo svojom mene, nie ako zákonný zástupca (osvojenej) maloletej dcéry, ktorej prerokovanie práv tiež namieta, ktorá v danom prípade ani nebola účastníčkou konania pred všeobecnými súdmi.

Porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ odvodzuje z toho, že najvyšší súd nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07 a iné) však vyplýva, že právo na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie, v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní. Ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa predstáv účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia týchto práv sťažnosťou pred ústavným súdom. Skutočnosť, že sťažovateľ sa so skutkovým a právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov všeobecného súdu.

Pokiaľ ide o namietané vady procesu konaného pred všeobecnými súdmi, tieto sa viažu na skutkové zistenia, ich vyhodnotenia a neuvádzajú také právne pochybenia, ktoré by mali za následok porušenie práva zaručeného čl. 6 dohovoru.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Ústavný súd zároveň konštatuje, že ani prípadné odstránenie nedostatkov sťažnosti by nemohlo viesť k rozhodnutiu o jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia sťažovateľa týkajúca sa nesprávnosti rozhodnutia okresného súdu o neznížení výživného na maloletých synov z dôvodu osvojenia ďalšieho maloletého dieťaťa a na neho nadväzujúceho rozhodnutia krajského súdu je účelová a vytrhnutá z kontextu. Sťažovateľ obsahovo identickú námietku nastolil na všetkých stupňoch všeobecných súdov, ako aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu. Obsah

napadnutého rozsudku krajského súdu (a aj rozsudku okresného súdu) už prima facie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vo väzbe na jeho výrok, nepopiera zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem, nie je v rozpore s platnou právnou úpravou, a teda nenesie znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti. Námiетка sťažovateľa sa tak javí ako zjavne neopodstatnená.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 35/02, I. ÚS 145/2010, II. ÚS 324/2010).

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2012